

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๕๕

วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคความหวังใหม่เพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีความหวังใหม่เพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

หัวหน้าพรรคความหวังใหม่และหัวหน้าพรรคไทยรักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทย ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคความหวังใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ ที่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ตามข้อบังคับพรรคความหวังใหม่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๕ ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง และตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ของพรรคไทยรักไทย เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๕ ที่เห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคความหวังใหม่ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน



LIRT

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๑๑๑”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณา และส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคความหวังใหม่ และพรรคไทยรักไทยทราบ และให้โอกาสพรรคการเมืองทั้งสองยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

พรรคความหวังใหม่ โดยพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจง และเอกสารประกอบ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕ มีใจความว่า พรรคความหวังใหม่ได้จัดประชุมใหญ่ วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาการรวมพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๕ ว่าด้วยการรวม พรรคการเมือง มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ และที่ประชุมมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ให้พรรค ความหวังใหม่รวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทาง การเมือง สำหรับพรรคไทยรักไทยได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๕ และที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้ พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ หัวหน้าพรรคไทยรักไทยกับหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ได้ร่วมกันมีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียน พรรคการเมืองถึงการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักใน การดำเนินกิจการทางการเมืองตามมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองทั้งสอง ซึ่งเป็นไปตาม มาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑



เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคความหวังใหม่ตามมาตรา ๖๔
วรรคสอง พรรคความหวังใหม่ไม่มีข้อโต้แย้งแต่ประการใด ฉะนั้น จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบ
พรรคความหวังใหม่ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

พรรคไทยรักไทย โดยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคได้ยื่นคำชี้แจงแล
เอกสารประกอบลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ มีใจความว่า หัวหน้าพรรคไทยรักไทยและหัวหน้าพรรค
ความหวังใหม่ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทยต่อนายทะเบียน
พรรคการเมือง โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมืองตามนัยมาตรา ๗๐
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ตามนัยมติที่ประชุม
ใหญ่สามัญพรรคความหวังใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ และตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔
ของพรรคไทยรักไทย จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคความหวังใหม่เพื่อรวมกับพรรคไทยรักไทย
โดยมีพรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ ของพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เกิดขึ้นกับพรรคความหวังใหม่ตามคำร้อง
ของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติที่
เกี่ยวกับการยุบพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑)

(๒)

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

ฯลฯ”

มาตรา ๗๐ บัญญัติว่า “การรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรค
การเมืองใหม่ หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้”

มาตรา ๗๓ บัญญัติว่า

“ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมือง
เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่ถูกรวม
ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง



LIRT

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไป นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

จะเห็นได้ว่า การรวมพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคหนึ่งย่อมทำได้ตามมาตรา ๗๐ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรา ๗๓ กล่าวคือ ในกรณีที่เป็นกรรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก พรรคการเมืองที่จะรวมกันต้องขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองจะต้องร่วมกันแจ้งการรวมพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และนายทะเบียนพรรคการเมืองต้องดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง คือ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองและคำชี้แจงของพรรคการเมืองทั้งสองว่า การรวมพรรคความหวังใหม่เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคความหวังใหม่ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓)

ด้วยเหตุนี้ จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคความหวังใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประภาส
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ



LIRT